

Referanser: KR 87/21, KR 102/22, KR 27/23, KR 46/23, KR-AU 17/23

Arkivsak: 22/03987-40

Evaluering av Kirkemøtet 2023

Sammendrag

Kirkemøtet 2023 ble avholdt på hotell Scandic Nidelven i Trondheim 4.-8. august. Kirkemøtene har vært på dette hotellet siden 2015. På grunn av koronapandemien har møtene i denne kirkemøteperioden (2020-2023) vært forskjøvet i tid.

Møtet i 2023 ble avviklet på vanlig måte med veksling mellom komitemøter og plenumssamlinger. To saker ble behandlet direkte i plenum før komitebehandling og deretter behandlet en gang i komite før endelig plenumsbehandling.

Komite D begynte arbeidet en dag før Kirkemøtets start slik Kirkemøtets forretningsorden § 5-4 siste ledd åpner for.

Det var 16 forfall til møtet. Fem av disse var det ikke mulig å finne vara til.

Forslag til vedtak

1. Kirkerådet tar evalueringen fra Kirkemøtet til orientering.
2. Kirkemøtet 2024 gjennomføres 11.-14. april 2024.

Saksorientering

Kirkemøtet har vært i Trondheim på hotell Scandic Nidelven siden 2015. Hotellet gir gode arbeidsvilkår for møtet.

Møtet ble denne gang kortet ned med én dag, men med start kl 13.00 i stedet for kl 16.00. Det viste seg at ca 50 % av medlemmene av Kirkemøtet da trengte en ekstra overnatting mot 22 % i 2022. Komite D består av ca 19 % av Kirkemøtets medlemmer. De møtte dagen før både i 2022 og 2023. Det betyr at ca. hvert fjerde Kirkemøtemedlem trengte en natt ekstra overnatting ved oppstart kl 13 i stedet for kl 16.00. Det tilsier at en enten bør gå tilbake til start kl 16.00 eller starte om morgenen og beregne overnatting fra kvelden før for de fleste. Sistnevnte løsning gir et mer kompakt kirkemøte med kun siste dag som «halv dag», samtidig som antall faktiske møtedager reduseres.

På åpningsdagen var det som vanlig gudstjeneste, også i år i Vår Frues kirke, åpningsmøte på hotellet med kulturelt innslag ved kantor Ulf Nilsen og taler/hilsen ved Kirkerådets leder Kristin Gunleiksrud Raaum, statsråd Kjersti Toppe og preses Olav Fykse Tveit. Siden møtet startet tidligere på dagen kunne en ha generaldebatt første dag. Kvelden ble avsluttet med middag. Kirkerådets medlemmer Tove Karoline Knutsen og Thomas Raadin Iversen var vertskap under middagen for Kirkemøtets medlemmer, ca 40 gjester og Kirkemøtets sekretariat.

Søndag deltok Kirkemøtet i gudstjenesten i Nidarosdomen. Rita Ottervik, ordfører i Trondheim inviterte til mottakelse/ lunsj i Herresalen etter gudstjenesten. Det har vært fast siden 2019. I årene 2016-2018 var mottakelsen etter åpningsgudstjenesten.

Det var meldt inn 14 forfall til Kirkemøtet fra faste medlemmer. Til fem av disse var det ikke mulig å få inn vara. I tillegg hadde to i forkant fått permisjon fra bispedømmerrådet for perioden rundt Kirkemøtet. Det var to representanter uten stemmerett som meldte forfall, begge ble erstattet av varamedlem. Det var særlig Sør-Hålogaland bispedømmerråd som var rammet av forfall. Det var seks forfall derfra og ikke mulig å finne vara til fire av disse. Syv av de møtende varaene til Kirkemøtet har ikke deltatt tidligere i denne kirkemøteperioden.

Til sammenligning var det både i 2022 og 2021 24 forfall til Kirkemøtet. I 2022 ble åtte plasser stående uten varamedlem, mens det samme tallet i 2021 var fem. I 2020 var det ti forfall og ett tomt sete.

Det ble i etterkant av Kirkemøtet sendt ut en egen evaluering til dem som meldte forfall til møtet. Av ti svar oppgir syv at forfallet skyldes sykdom hos medlemmet eller i nær familie. Én oppgir at vedkommende ikke fikk fri fra jobb, én ønsket ikke å delta og én oppgir skoleferien som årsak. På spørsmål om bedre tilrettelegging kunne gjort det mulig å delta likevel oppgir syv at det ikke ville utgjort noen forskjell, én peker på kortere møtedager og én på at møtet bør legges utenfor skoleferien.

Kirkemøtet behandlet 14 saker i komiteene, inkludert uttalelsen fra Kirkemøtet *Håp i ei uroleg tid*.

Sakene KM 7/23 *Likeverdig tilgjengelighet og tilhørighet – universell utforming av og i kirken* og KM 15/23 *Kirkemøtets arbeidsform* ble behandlet direkte i plenum før

første komitebehandling. Deretter ble de behandlet i komite en gang før endelig behandling i plenum.

Det er en tendens til at vedtak i overordnede strategisaker dreier mot konkrete tiltak. Dette bør være Kirkerådets ansvar i oppfølging av sakene. Hvis KM ønsker å angi retning i form av tiltak, bør det heller skrives inn i merknader – som meldinger til KR's videre oppfølging. Opplæring av nytt Kirkemøte bør inneholde mer om ansvarsdelingen mellom KM og KR.

Kirkemøtet var kortet ned med en dag og begynte kl 13.00 på åpningsdagen med gudstjeneste i Vår frues kirke. Tanken var at medlemmene ikke skulle trenge så mye fri fra jobb for å delta på møtet. Det var mange som da trengte en ekstra overnatting. Det er ikke sikkert at det ga det ønskede resultat.

Plenumssamlingene startet som vanlig med en salme. Det var i år elever fra orgelklubben Ludvig i Trondheim som spilte til sangene. Det fikk god tilbakemelding.

På grunn av uvær som stengte jernbane og veier mellom Trøndelag og Østlandet og deler av Vestlandet måtte en del av medlemmene av Kirkemøtet endre returbillettene sine. Billettutgifter til kansellerte tog refunderes av togselskapet, men det er foreløpig ikke avklart hvor store merutgifter ombooking til fly eller andre reisemåter medfører.

Evaluerings skjema

Det er som tidligere år sendt ut et evalueringsskjema til deltakerne etter møtet. De har i stor grad inneholdt de samme spørsmålene som de tidligere år, men med ekstra spørsmål rundt debattklima. Innen svarfristen var det 50 som hadde svart. Det er litt færre enn i 2022.

Åpningsdagen

Åpningsgudstjenesten fikk omtrent samme skår som i fjor (4,96), mens åpningsmøtet fikk dårligere skår (4,77 mot 5,1 i fjor). Både åpningsgudstjenesten og åpningsmøtet ble holdt over samme lest som de siste årene. Møtet hadde taler/hilsener ved Kirkerådets leder, statsråd og preses. I tillegg var det kulturelle innslag ved kantor Ulf Nilsen på piano. Det er stort sett gode tilbakemeldinger på talene, men noen synes likevel de ble for lange.

Generaldebatt

Som tidligere år er det sprikende tilbakemeldinger på generaldebatten, men den får dårligere tilbakemelding enn i fjor (3,61 mot 4,4). Det er mange som tenker at den bør knyttes mot utfordringsbildet/ årsrapport og ev. leders tale. Det var ikke så tydelig fremme i tilbakemeldingene i fjor.

Programposten - En hellig allmenn kirke

Det ble på grunn av ferietid utfordrende å finne innledere som hadde mulighet til å delta. Programmet ble derfor kortet ned til 45 min. Det er blandede tilbakemeldinger, både på innholdet og om det er riktig å bruke tid på dette under et travelt Kirkemøte. Det fikk et skår på mellom to og seks, og en snitt på 3,68 mot 4,5 i fjor.

Programmet var tenkt å skulle henge sammen med tema for uttalelsen fra Kirkemøtet. Det overordnede spørsmålet er kanskje hva Kirkemøtet faktisk skal

være? Er det et internt møte som fatter nødvendige beslutninger i Den norske kirke eller er det en markering av folkekirken i samfunnet? Dette blir en viktig diskusjon å ta videre når redaksjonskomite erstatter komitebehandling på regel- og liturgisaker fra neste år. Da frigjøres tid med mulighet til å sette saker på dagorden som en del av Kirkemøtets funksjon.

Plenum og komitearbeid

Forholdet mellom komite- og plenumarbeid får bra skår i år som i fjor. Tilbakemeldingene ligger på mellom tre og seks med et snitt på 4,9 (mot 4,8 i fjor).

De som sitter i komite med sak som gikk rett i plenum fikk i år et spørsmål om hvordan de syntes at det fungerte. Det får et snitt på 3,76, med spredning fra 1-6, med et tyngdepunkt på 4 og 5. Det er 19 tilbakemeldinger på spørsmålet. Det virker som dette oppleves ganske forskjellig, noe tilbakemeldingene under Kirkemøtet også ga inntrykk av.

Arbeidet i komiteen og ledelsen av disse får også denne gang høy score. Det er gode tilbakemeldinger på både ledelse og sekretariat. Hovedvekten på tilbakemeldingene ligger på fem og seks, med en treer som den dårligste. Arbeidet i komite får en score på 5,3, omtrent som i 2021 og 2022.

Fra neste år er det færre saker som skal behandles i komite. Samtidig verdsettes denne arbeidsformen høyt som et sted for gode prosesser forut for beslutninger. Det blir derfor viktig å drøfte hvilke tema og oppgaver komiteene skal ha framover. En mulighet ville være å sette av tid i alle komiteer til å diskutere utfordringsbildet og hva som er viktige prioriteringer framover og evt. også en samtale omkring en felles uttalelse av Kirkemøtet. Dersom alle komiteer arbeidet med dette, ville det kanskje være enklere å oppnå konsensus om en tekst.

Dirigentene får også stort sett gode tilbakemeldinger og scoren på arbeidet i plenum ligger på samme nivå som de siste to årene, 4,6.

Kirkemøtet som helhet

Gjennomføringen av Kirkemøtet som helhet får en score på 4,51 med en hovedvekt på svarene på 5. På spørsmål om kommentarer om hvordan dette Kirkemøtet fungerte i forhold til tidligere møter, svarer flere at det var et bedre samtaleklima denne gangen, ikke minst saken om kirkelig organisering var enklere å håndtere. Noen opplever fortsatt møtet som hektisk mens en annen svarer at det er for mye dødtid. Arbeidsmengden vil alltid variere etter hvilken komite du sitter i, da det er vanskelig å lage en helt jevn belastning for komiteene. Særlig komité A hadde mye ledig tid denne gang.

De fleste som har svart på spørsmålet om hvordan reglene for saklig debattklima fungerte på møtet, gir god tilbakemelding. De får stort sett en score på fire og fem, men med en tilbakemelding på 1, 2 og 3. Snittet er 4,52. Det er fortsatt innspill på at noen trår over grenser for sårende uttalelser, men de fleste synes det var bedre enn enkelte tidligere møter.

Kirkemøtets lengde

På spørsmål om lengde på møtet, uttrykker mange at de er glade for vedtaket om kortere møte. Ca 50 % av de som uttaler seg om saken ønsker kortere møte/møtelengde i tråd med vedtak i sak KM 15/23 Kirkemøtets arbeidsform.

Dato for Kirkemøtet 2024

Fordi Kirkemøtet i sak KM 15/23 fastslo at lengden på møtene i fremtiden skal være kortere, med en antydning av «tre–fire dager, inkludert to dager i helgen» er det behov for at Kirkerådet fastsetter et nytt tidspunkt for møtet i 2024. Sekretariatet foreslår at Kirkemøtet i 2024 skal gå over fire dager, siden det er første møte i perioden og det er behov for mer tid til opplæring o.l. Med dette utgangspunktet legges det opp til at møtet starter om morgenen torsdag 11. april og avsluttes på ettermiddagen søndag 14. april. Det antas at et flertall da vil ha behov for overnatting fra onsdag til torsdag, men at det også vil være mulig å komme direkte til møtestart 11. april.

Med utgangspunkt i vedtaket i KM 15/23, tilbakemeldingene i evalueringen og i Kirkerådets behandling av evalueringen vil sekretariatet fremme en sak til møtet i desember der forslag til justeringer i møtets struktur omtales, inklusive justeringer på åpningsdagen.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Kirkemøtet er et omfattende arrangement som krever store ressurser, både i forkant og under møtet. Det ligger i det ordinære budsjettet for Kirkerådet og har et budsjett på ca 4. millioner kroner.